

Zavádzania životnej zručnosti zodpovednosť na I. stupni ZŠ

Scenár integrovaného tematického bloku, ktorý možno použiť aj pri zavádzaní ďalších životných zručností/ ŽZ.

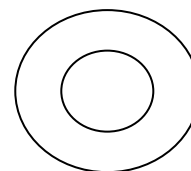
Postup pred vstupom do triedy:

- Vitajte.
- Sadnite si do komunitného kruhu.
- Vezmite si jeden lístok s vyjadrením, ktoré je v strede komunity na stoličke.

Program - mapa mysle

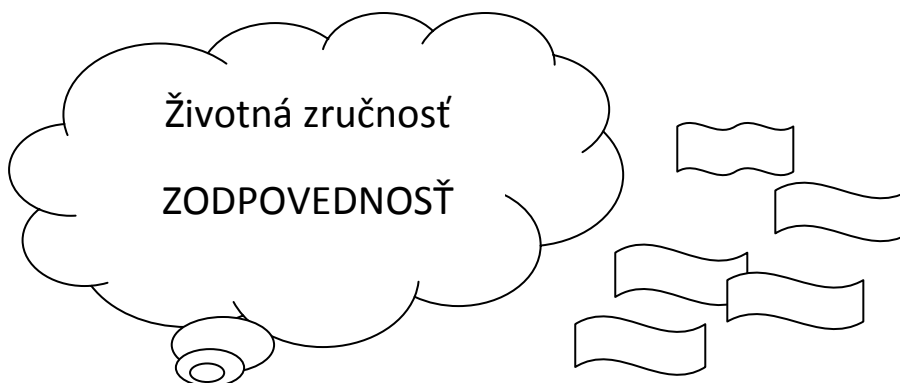
1. Komunita

9. Domáca úloha – úlohy na výber

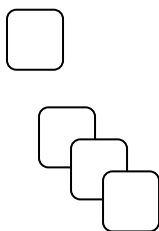

8. Záverečná reflexia

7. Prezentácia skupín

6. Skupinová práca

5. Časopis, obrázok

4. ENERGIZÉR 3.

Winnetou

Motivácia

Žiaci postupne prečítajú nahlas vyjadrenia - vety, ktoré si vzali na lístkoch zo stredu komunity.

Ferko doniesol plastovú fľašu potrebnú na pracovné vyučovanie.

Zuzka v piatok, pred odchodom na víkend, poliala kvety v triede.

Miška prišla na stretnutie v dohodnutom čase. Nemeškala.

Peter si dokončil doma aplikačnú úlohu, ktorú nestihol urobiť počas vyučovania.

Pani učiteľka doniesla svoj fotoalbum, ktorý žiakom slúbila.

Úloha: Napište ešte niekoľko takýchto životných situácií na zavádzanie ŽZ zodpovednosť.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Dozriavajú pri tom pravidlá v komunite:

- **Rozpráva jeden.**
- **Používa dlhý hlas - taký, aby všetci dobre počuli.**
- **Ostatní ho počúvajú, udržiavajú s hovoriacim očný kontakt.**

Učiteľ sa opýta, či by deti vedeli k týmto vyjadreniam nájsť v pripravených symboloch - piktogramoch životných zručností - piktogram životnej zručnosti, ktorú žiaci uplatnili v týchto situáciách. Každý žiak prilepí vybraný piktogram k vyjadreniu, ktoré prečítal v komunite. Žiaci vyberajú z 3 druhov piktogramov - priateľstvo, zodpovednosť, iniciatíva – tie sú nakreslené na malých kartičkách vo väčšom počte.

Potom opäť prečítajú svoje vyjadrenie a prezentujú ho aj s vybraným piktogramom ŽZ.

Riadený rozhovor o zavádzanej životnej zručnosti zodpovednosť. Ako sa prejavuje v triede, v živote mimo triedy, v rodine, v obci. Ako to môžeme vidieť, čo je pritom počuť, ako sa cítime.

Premietnutie vybraného úryvku z filmu, kde postavy uplatnili zavádzanú životnú zručnosť zodpovednosť. (Napríklad film Winnetou - náčelník Apačov prejavil ŽZ zodpovednosť za svoj kmeň, keď sa snažil o uzatvorenie mieru s bielymi usadlíkmi.)

Úloha pri sledovaní filmu

Všímaj si, v akých situáciách postavy vo filme uplatnili životnú zručnosť zodpovednosť.

Nasleduje zdieľanie pozorovania a jeho reflexia v celej skupine.

Reflexia

- Koho vyjadrenie ťa zaujalo?
- Prečo si vybral práve situáciu, keď, ako uplatnenie ŽZ zodpovednosť?
- Kedy si ty uplatnil tento týždeň ŽZ zodpovednosť?

Energizér

Žiaci stoja tesne vedľa seba v kruhu. Jeden žiak je v strede. Ich úlohou je žiaka v strede zachytiť, keď on padá. Žiaci v strede sa vymieňajú. Tento energizér možno robiť aj v trojici.

Reflexia po aktivite – Aké životné zručnosti ste v tejto aktivite museli použiť? Ako sa to prejavilo?

Samostatná práca

Za určený čas 10 minút nájsť v časopisoch aspoň jeden obrázok, ktorý vyjadruje zavádzanú ŽZ-zodpovednosť.

Prezentácia

Každý žiak krátko prezentuje svoj obrázok a nalepí ho na jeden zo štyroch A4 tak, aby na každom bol rovnaký počet obrázkov.

Skupinová práca

Vytvorenie skupín.

Cieľom je vytvoriť 4 skupiny po štyroch žiakoch. Skupinu vytvoria žiaci poskladaním slabík slova zodpovednosť.

Žiakom učiteľ pripevní na chrbát kartičky (16 žiakov - 4x so slabikou ZOD, 4x so slabikou PO, 4x so slabikou VED, 4x so slabikou NOSTĚ).

Žiaci chodia, čítajú tichým hlasom kartičky na chrbte spolužiakov. Pýtajú sa žiaka, ktorého kartičku vidia, a čítajú napríklad:

„Som PO?“

Opýtaný žiak sa pozrie na chrbát pýtajúceho sa a odpovie buď Áno, alebo Nie – podľa toho, čo vidí na jeho chrbte. Ak Áno – tak sú už v skupine dvaja a hľadajú ďalších do štvorice.

Skupina si vyberie jeden z A4 papierov, pracovných listov, ktoré žiaci vytvorili lepením obrázkov. Vytvoria krátku dramatizáciu niektorej situácie na obrázku.

Ďalšou úlohou je pod všetky obrázky napísať prejav správania, keď sú ľudia zodpovední.

- Je to aj spätná väzba, ako žiaci aktívne počúvali prezentácie práce svojich spolužiakov.
- Túto úlohu môžeme prepojiť aj s učivom slovenského jazyka, ak určíme kritériá, že napísané vyjadrenia musia byť bezchybne a pekne napísané.

Prezentácie práce skupín

Pred prezentáciou zadáme skupinám, ktoré sledujú prezentáciu konkrétnej skupiny, úlohy:

Čo vás v prezentácii skupiny zaujalo?

Čo by ste vy urobili inak?

Dodržali určené kritériá?

Po prezentácii každej skupiny vždy vyzveme ostatné skupiny, aby sa krátko vyjadrili k zadaným úlohám.

Záverečná reflexia

Koho by ste vo svojej skupine chceli oceniť a za čo?

Prejavil niekto vo vašej skupine ŽZ zodpovednosť a čím?

S ktorým obrázkom ste mali ťažkosti a prečo?

Hotové pracovné listy aj s popisom prejavu životnej zručnosti **zodpovednosť** vyvesíme v triede, aby žiakom pomáhali pri upevňovaní tejto životnej zručnosti. Vytvorili sme si tak opornú schému a žiaci sami prispeli k vytváraniu obohateného prostredia v triede.

Domáca úloha:

Žiaci majú na lepiacich kartičkách napísané 4 typy úloh na výber, z ktorej si každý žiak si vyberie úlohu ktorú **zodpovedne** splní:

- Nájdí aspoň 3 texty, kde je prejav životnej zručnosti ZODPOVEDNOSŤ.
- Nájdí aspoň 3 pesničky, v ktorých je prejav životnej zručnosti ZODPOVEDNOSŤ.
- Zisti názvy aspoň o 3 filmoch, v ktorých postavy prejavili životnú zručnosť ZODPOVEDNOSŤ.
- Napíš aspoň tri prejavy zodpovednosti u dospelých ľudí v tvojom okolí.

Postupne sa každá životná zručnosť po jej zavedení upevňuje, a to rôznymi aktivitami.

- Pomenovaním prejavu zodpovednosti učiteľom, ak ho žiak v triede (cielená reč), alebo aj mimo triedy uplatnil.
- Pomenovaním prejavu zodpovednosti žiakmi (cielená reč), ak ho niektorý žiak v triede, alebo aj mimo triedy uplatnil.
- Žiadať od žiakov zo strany učiteľa, aby pomenovali prejav – práve vtedy, ak žiak uplatnil zodpovednosť.
- Poverovaním žiakov úlohami, za ktoré sú zodpovední.
- Zbieraním hviezdičiek zodpovednosti.
- **Napríklad na postavičky chlapcov a dievčat so svojim menom si deti prilepujú získané hviezdičky za prejavy zodpovednosti. Týždenne si vyhodnocujú svoj pokrok.**
- Vyhlásením súťaže o najzaujímavejší piktogram k ŽZ ZODPOVEDNOSŤ.
- Získaním certifikátu ŽZ ZODPOVEDNOSŤ, ak žiak túto ŽZ prejavuje v triede a splnil potrebné úlohy.
- Navštíviť so žiakmi cielene vybrané divadelné predstavenie, kde táto životná zručnosť bude prezentovaná – napríklad zodpovednosť za naše životné prostredie. Napríklad: „NEPATRÍME NA SMETISKO“ a urobiť riadený rozhovor o obsahu divadielka so zameraním na ŽZ zodpovednosť
- Krátkou dramatisáciou vhodne vybraného textu, poviedky, básne.....

Spracovala: Vlasta Zajičková, ZŠ Valča